

AMERIKA

ESPERANTISTO

ST. MACDONALD

35

2

December, 1925

	Page
What Will It Get Me?	1
La Esprimovoj de Esperanto	5
News and Notes from the Central Office	8
Mrs. Morris and the International Auxiliary Language Association	10
First Course In Esperanto	12

AMERIKA ESPERANTISTO

OFFICIAL ORGAN OF THE ESPERANTO ASSOCIATION of NORTH AMERICA, Inc.

a propaganda organization for the furtherance of the study and use of the
International Auxiliary Language, Esperanto.

Yearly Memberships: Regular \$1.00: Contributing \$3.00: Sustaining \$10.00; Life Members \$100.

HERBERT M. SCOTT, Editor

CLUB DIRECTORY

This department is conducted solely for the benefit of our organized groups throughout the country. It furnishes a means of keeping in close touch with the work in other cities, for the exchange of ideas and helpful suggestions, and for the formation of valuable friendships in a united field of endeavor.

BERKELEY, CALIF.

Berkeleya Esperanta Rondo.—Vinton Smith, Secy., 420 Elwood St., Oakland, Calif.

OAKLAND, CALIF.

Oakland Esperanta Rondo.—L. D. Stockton, Secretary, 420 15th St.

SAN FRANCISCO, CALIF.

Esperanto Association of California, Inc.—Rooms 309-311 de Young Building, San Francisco. Miss L. J. Marshall, Sec.

MONTREAL, CANADA.

Montreal Esperanto Association: Meets each Monday evening at 8 in Room 25, 747 St. Catherine St., West, Sek. G. E. Warner.

OKLAHOMA CITY, OKLA.

La Oklahoma Esperantista Societo kunvenas dimanĉe kun Arto kaj Scienco Klubo, 2501 W. Ave. "G", RR6, Box 156, Oklahoma, Okla. C. R. D. S. Oakford, Prez.

WASHINGTON, D. C.

Kolumbia Esperanto-Asocio, third Thursday October to May; Kabea Klubo, other Thursdays throughout the year, at 8 P. M. Class, Thursday, at 7.30. All at 1918 Sunderland Place.

CHICAGO, ILLS.

La Gradata Esperanto-Societo, Dvorak Park.—Jaroslav Sobehrad, Secretary, 5625 23rd Rd., Cicero, Ill.

La Esperanto Oficejo, 1669 Blue Island Ave.—Kunvenas 2an kaj 4an sab. ĉiumonate.

ROCKFORD, ILLS.

Scandinavian Esperanto Institute, 419 7th St.

BOSTON, MASS.

Boston Esperanto Society, 507 Pierce Bldg., Copley Sq.—Meets Tuesdays, 7 P. M. Miss M. Butman, Secretary.

WORCESTER, MASS.

Worcester County Esperanto Society.—Business Institute, every Friday, 8 P. M.

BALTIMORE, MD.

La Baltimore, Md., Esperanta Rondeto meets 1st and 3rd Wednesday evenings in month at Md. Academy of Sciences.

DETROIT, MICH.

Detroit Esperanto Office, 2916 East Grand Blvd.—Open daily. Library at disposal of everybody daily, 7 A. M.-9 P. M., except Tues. and Fri. Classes meet Tues. and Fri., 8.10 P. M.

La Pola Esperanto Asocio, 1507 E. Canfield Ave.—B. Lendo, Sek., 3596 29th St.

Groups are listed for 12 issues of the magazine, at a cost of only 25 cents for the two-line insertion. Extra lines are 10 cents each additional. The heading,—name of city or town—is inserted free. This matter warrants the immediate attention of every club secretary. Group Charter—\$1.00.

NEW YORK CITY, N. Y.

The New York Esperanto Society.—Miss L. F. Stoeppler, Sec., 63 West 94th St. The Barĉo, or Esperanto Supper, is held on the first Saturday of each month, 6.45 P. M. at Hotel Endicott, 81st St. and Columbus Ave.

WEEHAWKEN, N. J.

Hudson County Esperanto Society, Box 32, Weehawken, N. J. Headquarters: Room 307 Dispatch Building, Union Hill, N. J. Meetings: The second Tuesday of month. Secretary: Mr. O'Brien, 6 Hageman Place, West New York, N. J. Literatura Klaso, under direction of J. J. Sussmuth, every Tuesday except second, Room 307 Dispatch Building, Union Hill, N. J.

CLEVELAND, OHIO.

The Cleveland Esperanto Society, 9010 Detroit Ave., every Tuesday, 7.30 P. M. S. Kozminski, Sek., 3406 Meyer Ave.

TORONTO, CANADA.

The Toronto Esperanto Society, which has recently suspended its meetings, is being re-organized.

All interested are invited to communicate with the Acting Secretary, Sro. D. W. M. Jenkins, 514 Jarvis Street, Toronto.

PHILADELPHIA, PA.

Philadelphia Esperanto Society, Henry W. Hetzel, Sec'y, West Phila. High School for Boys. Monthly meeting for business every fourth Friday at Y. W. C. A., 18th and Arch Sts., 8.15 P. M. Social and class meetings on same hour and place on other Fridays. Centra Loka Oficejo, 133 N. 13th St. (Librovendejo de Peter Reilly, Vic-Delegito de U. E. A.)

Rondeto de Litovaj Esperantistoj, 2833 Livingston St.

PITTSBURGH, PA.

Esperanto Sec., Academy of Science and Art.—J. D. Hailman, Sec., 310 S. Lang Ave. Fridays, 8 P. M.

MILWAUKEE, WISC.

Hesperus Esperantists.—Sino B. H. Kerner, Sek., 629 Summit Ave., 3rd Tuesdays, 8 P. M.

ST. PETERSBURG, FLORIDA.

Amikeco Rondo meets Tuesdays 4.00 P. M., Fridays 8.00 P. M. E. E. Owen-Flint, Sec. 211 7th Ave. North.

TOPEKA, KANSAS Esperanto Association. Prez. Capt. Geo. P. Morehouse. Sek-iino, Sino Lida R. Hardy, 1731 Lane St. Kores-Sek-iino, Fino Leone Newell, 635 Watson St.

Amerika Esperantisto

EL LA

ORGANO

de la

ESPERANTA ASOCIO DE NORDA AMERIKO

507 Pierce Bldg., Copley Square

Boston 17, Mass., U. S. A.

ONE DOLLAR A YEAR

Vol. 35.

December, 1925.

No. 2.

"WHAT WILL IT GET ME?"

This is the eternal question of the practical man, or the selfish man, whichever you may choose to call him. In any case he can't be ignored. Esperanto is not a religion, nor a system of philosophy, nor a moral crusade, and any idealistic benefit the world may derive therefrom is a purely secondary concern. The essence of the Esperanto movement is utilitarian, —nay, strikes the bottom of the hardest materialism. The Declaration adopted at the First World Esperanto Congress, held in Boulogne-sur-Mer, France, in 1905, sets forth this program:

"The Esperanto movement is an effort to spread thruout the world the use of a language neutral to all mankind, which, without obtruding itself upon the domestic life of the peoples, and in no sense seeking to oust the extant "national" tongues, may furnish natives of different countries the means of mutual understanding, may serve as a compromise language of public institutions in those countries where various races are at loggerheads on the language question, and in which may be published such works as may be of equal interest for all peoples. Any further idea which this or that Esperantist may connect with the Esperanto movement is his own purely private concern, for which the Esperanto movement is not responsible."

Boiled down, the movement is for the worldwide elimination of lost motion: in place of a thousand difficult mediums of international communication the substitution of just one easy medium.

Such a movement, in its very nature, cannot get a lasting foothold unless it "delivers the goods," and that "right off the reel." The question we have now to consider is, what has Esperanto to offer the average American to justify his trouble in learning it? In attempting to answer this we will try to be perfectly frank and candid, and eliminate all jokers from our pack.

Let us first of all take the business man, the man with something to sell—we don't care what, be it a ouija board or a frying pan. We ask him this opening question, Is he satisfied with a home market or does he seek a market abroad? If the former he does not need Esperanto. If the latter he will need one or more foreign languages (provided of course he aims farther than English-speaking countries), and Esperanto is right now the best investment in the linguistic line he can make for the money and time expended.

Let us make a cursory comparison. Suppose he picks the natural language that will give him the widest field, to wit, Spanish. We have good reason to believe, further, that this is the easiest natural language to learn of any in the world. A mastery of Spanish will open to him Spain, Mexico, Cuba, Porto Rico, the Philippines, and all South America save Brazil. The problem is how to attain that mastery, even of the simplest natural language on earth. Pardon a personal allusion. The writer has been thru two Spanish courses. He has been working on the language off and on for about fifteen years. He is a college graduate, with a special aptitude for language, and a special training in five other languages. But he must confess that he would not at the present time attempt to write the simplest business letter in Spanish—and that despite the fact that he knows the grammar of the language well and has a fairly extensive dictionary vocabulary. It is the *idiom* that gets you in Spanish and every other natural language. This *idiom*, without which no natural language is intelligible, we are safe in saying cannot be practically acquired without constant association with the natives of that language, which generally means two or three years residence, at least, in a country where the language is a mother tongue.

One other course is open for the merchant who desires a foreign field. That is to give up the idea of learning the foreign tongue himself, and hire clerks and interpreters who are conversant with the language, both for the home office and for each of the various foreign branches. Of course we know that such a system is so enormously expensive that it is open only to commercial houses of some capital. For the average business firm it is out of the question, and foreign business may be expediently dubbed "sour grapes."

But turn now to Esperanto, and what offers? Esperanto may be mastered within a year for any commercial purpose, however technical. There is no need to visit a foreign country for the purpose of learning this language, and a student can get a good working knowledge of the same without ever meeting another Esperantist, either domestic or foreign. Pardon another personal allusion. The writer learned Esperanto from

three textbooks: a thin elementary one, a 460-page quarto "advanced" one, and a third known as a "Sintakso" (Syntax). He went thru the first in three days, the second took him perhaps three months, and the third was sandwiched in somewhere between. He had no teacher. He had never seen another Esperantist. He had no correspondence as yet with foreign countries. But in 1908 he attended the First Congress of American Esperantists at Chautauqua, N. Y. At that Congress he heard a Swiss Esperantist deliver a series of lectures, thirty or forty minutes each in length, and to his, the writer's, amazement he understood the whole series of lectures from start to finish. He could converse with other Esperantists without the smallest difficulty. Within a year he was chosen American correspondent for the leading literary magazine of the then Esperanto world. Compare this experience with the same fellow's experience with the Spanish language, related two paragraphs before.

We have set a year as the outside limit for the mastery of the language for business purposes. As a matter of fact in most lines of business the actual learning time for the average person would be within six months. The writer's textbook apparatus cost him between \$1.50 and \$2.00, he doesn't exactly remember. In a city with an Esperanto class or classes a person may attend such a class either free or at a nominal charge. If unable to attend an oral class, and yet desirous of a teacher, he may obtain one by correspondence at something like \$40 for the course (N. B. this is positively not intended for an advertisement!)

Now with this small expenditure of time and money what kind of a field is open for the business man? Spanish, with its crucial difficulties of acquisition, is the key to the Spanish-speaking country only. Esperanto connects you with Spanish-speaking countries **plus the rest of the civilized world!** There are no "ifs" or "buts" to it. Don't judge the size of the Esperanto movement by the size of this paper. America, as we showed in our editorial three months ago, is (to her shame!) hugging the rear of the Esperanto movement. But the individual American merchant can derive exactly as much profit from the international language with his countrymen blind to its worldwide diffusion, as if they were falling over themselves to get into the Esperanto market,—indeed more so, for he has that much less competition from this side.

What has he to do to get into the stream, after learning the language? He must first join the Universal Esperanto Association. This will cost him \$2.50 a year. He then receives annually the Yearbook of the Esperanto Movement, and monthly the official organ of the said Association. At very moderate rates he may advertise in the said Yearbook and first of all

reach directly the thousands of readers of the same, in 32 countries of Europe, 7 of Asia, 7 of Africa, 10 of the Americas, and 2 in Oceania—in all 58 countries thruout the world. This Association has thus far established “consulates” in over 1300 cities and towns in these 58 countries. Get out your circulars, pamphlets and other advertising literature in Esperanto, and ship them to the chief “delegates” at the head of these 1300 odd consulates, and, at the cost of their expenses, they will distribute them for you among the Esperantist public of their respective territories. If you do not care to take the trouble to mail matter yourself to 1300 centers, then pay a little extra and join U. E. A. as one of the 150 odd commercial “enterprises” affiliated with it. By so doing you receive an ad. free of charge in the Yearbook, and you have the privilege of shipping all your worldwide advertising direct to U. E. A. headquarters at Geneva, Switzerland, which will, without further bother to you, undertake the distribution of this literature to the various consulates thru the world (charging you simply with the expenses of doing so). If you wish you can handle the correspondence and orders accruing from this advertising directly from your home office; or else thru the delegates of U. E. A. in various centers you can hire an Esperanto-speaking agent, who will attend to your business for you at the foreign end.

To support our point we quote a very little from the 57 page Report on Esperanto by the General Secretariat of the League of Nations, adopted by the Third Assembly of the League in 1922:

“A circular or a pamphlet printed in Esperanto can be circulated thruout the whole world at a very slight expense, without the trouble of translating it into 20 or 30 languages and of finding agents to distribute it. Almost all international exhibitions use Esperanto to advertise in foreign countries and find it profitable to print their prospectuses in that language.

“To our knowledge, this was done in the case of the Exhibitions at Paris, Lyons, Leipzig, Frankfurt, Basle, Padua, Lisbon, Prague, Vienna, Reichenberg, and Helsingfors. For these exhibitions, Esperanto was used in correspondence; seven of them established an Esperanto section.

“In 1921, the International Labor Office made a small experiment. It published in Esperanto three documents on its work and organization and had them distributed by the representatives of the U. E. A. The result was the appearance in the daily newspapers of 219 special articles on the International Labor Office in 21 different languages, cuttings of which were collected by the International Labor Office. Since that time, the International Labor Office answers, in Esperanto, letters which reach it in that language. The Brazilian Government published in Esperanto the official documents about its centenary and its exhibition. We have had before us catalogs in Esperanto from commercial houses of every kind and from every country. Esperanto has already attracted the attention of the Chambers of Commerce, for those of Paris, Beauvais, Beziers, Ca-

lais, Grenoble, Le Creusot, Lyons, Limoges, Macon, Moulins, Saurmur, St-Omer, Le Treport, Tulle and Tarare (France), Lausanne and Locarno (Switzerland), London, Bath, Barnsley, Plymouth (England), Cracow (Poland), Cluj (Roumania), Brunn, Budejovice, Hradec Kralove, Olomouc and Reichenberg (Czechoslovakia), Barcelona and Huesca (Spain), Dresden, Konigsberg, Leipzig, Nuremberg, Potsdam (Germany), Sofia (Bulgaria), Budapest (Hungary), Torino (Italy), Tokio and Yokohama (Japan), Los Angeles, New York and Washington (United States of America), Rio de Janeiro (Brazil), the French Chamber of Commerce in London, the French Committee of the International Chamber of Commerce, the Brazilian Commercial Association and the Congress of Australian Commercial Travellers have taken steps to support Esperanto."

Of course this brief editorial cannot take up the matter of the application of Esperanto to any specific line of business. Anyone wishing to "slip in the clutch" on that can get full details by application to The Esperanto Office, Boston 17, Mass.

LA ESPRIMPOVOJ DE ESPERANTO

Jam preskaŭ depost la fondo de la Lingva Komitato oni plendas pri ĝia neagemeco. Tiu plendo venas tiel de l'amikoj kiel de la malamikoj de nia lingvo. Ŝajnas, ke konsiderinda partio de l'Esperantistaro opinias, ke nia plej alta prilingva institucio akceptis nesufiĉan ideon pri sia deca rolo. Ĝis nun tiu eminenta anaro, sendube sub influo de sia Akademio, nenion iniciatas ĉe l'evoluo de Esperanto, sed limigis sin je kontrolado de l'iniciatoj de la tutmonda, neoficiala uzantaro de nia lingvo. Ekzistas, kontraŭe, tiuj, kiuj opinias, ke la ĉefmajstroj sidantaj en la Lingva Komitato kaj la Akademio ne devus lasi la tutan evoluigadon al simpla **plimulto** da uzantoj (kiel ajn nekompetentaj, eĉ malkleraj), sed devus mem kunlabori, pro sia superega sperteco, ĉe enkondukado de novaj radikoj kaj formaĵoj. Ilia ĝisnuna rolo estas tiu de l'akademioj de la naturaj lingvoj. Temas, ĉu lingvo arta ne postulas de sia zorgistaro rolon iom diferencon.

Tiun demandon ni ne rekte penos solvi. Eble mallonga konsiderado de la stato de nia lingvo hodiaŭ rilate esprimkapablojn ĵetos lumon al la plej bona metodo priiriĉigi la lingvon en la estonteco. Per la metodo de "libera evolucio," kiu funkciadis en la tridek ok jaroj de 1887 ĝis 1925, kion ni jam atingis?

Ni unue konstatas la fakton, ke neniu unuopa vortaro (eĉ ne la tre ampleksaj kolektoj de Grosjean-Maupin, Boirac kaj Wuster) donas adekvatan ideon pri la jama esprimriĉeco de Esperanto. Per sia propra naturo vortaro Esperanto-**nacia** ĝenerale tion ne povas fari. La vortaro de Grosjean-Maupin, ekemple, donas la francajn tradukojn de multenombraj radikoj kaj esprimoj Esperantaj, sed tio nepre pensigas la francon pri la tre

multe pli dikaj leksikonoj de sia nacia lingvo; por tiu aŭ alia franclingva esprimo ekaperanta en lia kapo li ne trovas tradukon en la vortaro de Grosjean-Maupin, kaj li nature konkludas, ke Esperanto estas malpli esprimriĉa ol la lingvo franca. Sciu, ke ni per niaj ĵusaj rimarkoj tute ne volas malgrandigi la superan indon de iu el la vortaroj de Grosjean-Maupin. La samon ni povus diri, okaze de anglalingvanoj, rilate la vortaron de Millidge, kaj, okaze de la germanoj, rilate la vortaron de Wuster. Estas vero, ĉe la vortaro de Wuster, ke kiam ĝi finpresigos, ĝi malpli ol la ceteraj Esperanto-naciaj vortaroj incitos komparojn pri esprimkapabloj kun la nacilingvaj leksikonoj, tamen eĉ tiu pli ol ordinare ampleksa verko de sia speco ne povos elteni konkuron kun la riĉegaj vortolibroj de la lingvo de Luther, Goethe kaj Kandt.

Nur unumaniere ni povas sukcese eviti ŝajnan nesagan konkuradon kun la jarmilkreskaj lingvoj naciaj. Tio estas pliakcenti la leksikonojn **nur Esperantajn**. Esperanto povas stari sur propraj piedoj. Ĝi tion faru. Saĝa la parolo de Prof. Cart ĉe la Dek-sepa Kongreso: "Esperanto ne estas la sumo de niaj roman-germanaj lingvoj, sed ilia sintezo. Same ĝia spirito ne estas la sumo de la spiritoj de niaj lingvoj, sed ilia sintezo, sekve ia propra spirito. Postuli de Esperanto, ke ĝi traduku laŭvorte el tiu aŭ alia lingvo, konservante la ecojn, la nuancojn de ĉiu aparta estus tropretendema eraro.... El internacia lingvo ni ne klopodu fari ĉiunacian lingvon, kiu, sumigante ĉiujn nacilingvajn idiotismojn, fariĝus por la Esperantistaro vere enigma fremda lingvo."

La rolo de lingvo internacia esence diferencas de tiu de lingvo nacia. Tio estas banalaĵo, kiun ni preskaŭ hontas ripeti, sed kelkaj amikoj de tempo al tempo ŝajnas tion forgesi. En Literatura Monda de Januaro 1925 skribas S-ro "Kopar": "Esperanto estas ankoraŭ malproksime de la naciaj lingvoj rilate la esprimkapablojn de stilo.... Mankas nuancoj, mankas necesaj radikvortoj kiujn oni devas esprimi per longaj kunmetitaj vortoj, ĉirkaŭskriboj. Ĉi tiuj taŭgas en la ĉiutaga parolo, sed en la poezio ili estas senpovaj, sensangaj, ne havas la bezonatan **kolorvaloron**, enkaŝitan **energion**. Ĉiuj poetoj Esperantaj sentis tion ĉiu teknika fako havas, aŭ devos havi sian fakterminaron, ĉu ĝin ne bezonas la poezio, kies materialo estas vortoj?"

Nu, ni modeste sed firme (eĉ malgraŭ la verkiekzemplo de nia Majstro mem) asertas, ke la poezio esence apartenas al la lingvoj hejmaj kaj estas ekster la postulkampo de la lingvo internacia. Ni ne neas, ke ie kaj ie aperis en Esperanto bona poemo, precipe senrimaj. Sed ŝajnas al ni, ke la grandega pliparto de la Esperanta "poezio," inklusive preskaŭ ĉiujn longajn verkojn, estas la plej sengustaj fuŝaĵoj (egale ĉu uzantaj "senpo-

vajn, sensangajn" kunmetaĵojn aŭ "kolorvalorajn, kaŝenergiajn" neologismojn).

Por verki aŭ traduki poezion Esperantujo ĝis nun ilin ne posedas. Esperanto ja poetojn ne bezonas. La grandajn poetojn Esperanto verŝajne laste el ĉiuj allogos kaj almilitos. La grandaj poetoj estas pleje hejmsidantoj, kiuj ne celas preter la limojn de la respektivaj naciaj sojloj kaj kamenoj. Ili verkas pleje pri la Mondo de la Naturo, kaj admirinde taŭgas do por ili la pradevenaj lingvoj naturaj, kun siaj naturaj neregulaĵoj. La regul-eco kaj logikeco de la lingvo arta, kontraŭe, per si mem transportas ĝin el kampo de la poezio. Se Esperanto taŭgas por poezio, ĝi tion faras malgraŭ sia esenco kiel lingvo.

La lingvo internacia estas esence lingvo de la pensoj, ne de la sentoj. Se pensojn ĝi povas esprimi, ni ne ĝenu nin pri la "kolorvaloro" de la vortoj ilin esprimantaj. Tio ŝajnas al ni simple malŝparo de tempo por la praktika propagando, kio estas la grandafero. Ekzemple antaŭ nelonge en Heroldo de Esperanto ni legis plendon, ke nia lingvo ne povas esprimi la anglan vorton "slender." Oni diras, ke **maldika** estus traduko insulta. Verŝajne nur por anglalingvano (kiu jam kun **maldika** asociis la anglajn vortojn "thin" aŭ "skinny," kun malbela kolorvaloro por anglalingvanoj). Sed ni forgesu pri anglaj vortoj kaj "pensu internacie,"—kaj pensu, ne sentu. Kial "**maldika**" estas netaŭga traduko por "slender"? Esence nur ĉar **maldika** estas tro **forta** vorto por "slender" (kiu esprimas ne **maldikecon** sed **nedikecon**). Ĉu do ne sufiĉas **nedika**? kaj ni tute povas vivi sen la "kolorvalora" nova radiko **gracila**, kiu troviĝas en la Angla-Esperanta vortaro de Fulcher and Long, kaj kiun kredeble S-ro "Kopar" elektus por "slender"—se li estus anglalingvulo.

Certe neniu, kiu iom profunde scias (ne simple konas) la literaturon Esperantan, kiel hodiaŭ reprezentatan per la verkoj de Zamenhof, de Kabe, de Sam. Meyer, de Privat, de Bourlet, de Luyken, de Jean Forge, ktp. ktp., povas plendi pri la malriĉeco de la lingvo por esprimi pensojn. Eĉ ja trastudego de la Fundamenta Krestomatio sufiĉas por dispeli tian ideon. Oni tute ne havas rajton kritiki la esprimrimedojn de lingvo ĝenerale ĝis oni trakontrolis funde la jaman esprimitaĵon en tiu lingvo. Tiu, kiu kriegas, ke la Lingva Komitato iniciatu enkondukadon de novaj radikoj, antaŭe konstatu, kiamaniere la majstroj de Esperanto jam manipulis la radikojn jam de longe enkondukitajn kaj ĉiufanke per la vivo elprovitajn. Al tiu, kiu efektive, funde kaj pogrande traesploris la Esperantan literaturon, ŝajnas tre kaj tre dube, ĉu la **komuna** lingvaĵo bezonas pli ol **kelke** da novaj radikoj **komunaj**. (Pri la teknika lingvaĵo la afero iom diferencas.)

La sola malbono estas, ke la riĉega esprimmaterialo disvolvita per nia sufiĉe vasta tridek-ok-jara literaturo ne estas adek-

vate kolektita kaj disponigita al la adeptaro **tutmonda** per plena vortaro nur-Esperanta. La trivoluma vortaro de Boirac prezentas amasegon da **radikoj** (granda parto de kiuj formas senŝperite elbakitan superfluan balaston), dum la **vortojn** kaj **esprimojn**, kiuj formas la vivkernon de ĉiu lingvo, ĝi nur plej supraĵe pritraktas (nur donante banalajn derivaĵojn kaj kunmetaĵojn, kaj da vortogrupoj kaj frazmodeloj donante apenaŭ kelkete). La enciklopedia vortaro de Eugen Wuster, kvankam sendube montranta vastan traesploron de nia literaturo, estas (ho ve!) nepraktika por tutmonda uzado ĉar ĝi estas vortaro Esperantonacia. Estas vere plorinde, ke kun tia grandioza elĉerpitaĵo sub sia mano S-ro Wuster ne kunmetis ĝin en formon facile utiligeblan de la tuta Esperantistaro.

Per nia nuna artikolo ni ne tuŝas la temon de la terminaro teknika. Al tiu temo devas aplikiĝi konsideroj specialaj, kiuj postulus propran artikolon. Sed la demando pri la vortaro komuna literatura estas sufiĉe vasta. Ni resumu pri tiu demando la konstatojn, kiujn ni klopodis fari en la supraj paragrafoj:

1. Lingvo internacia bezonas esprimi nur pensojn, ne sentojn.
2. Nia ekzistanta literaturo prezentas plenplenegajn rimedojn por esprimi la pensojn.
3. Tiun esprimmaterialon (ne simple radikojn, sed **vortojn** kaj **esprimojn**) oni devus disponigi al la Tutmonda Esperantistaro en la formo de vortarego nur-Esperanta.

Ĉu tio ne estas la tasko de la Lingva Komitato?

NEWS AND NOTES FROM THE CENTRAL OFFICE

Following the recommendation of the States Members of the League of Nations in September 1924 that Esperanto be recognized as a "plain-language" in telegraphic and radio-telegraphic communications, the International Conference of the Member-States of the International Telegraphic Union held in Paris in October accorded **official recognition** to Esperanto.

"International Language" remarks that the decision raises Esperanto from a mere code to the rank of a language and it is significant that Esperanto is the only artificial language that has been recognized by the League of Nations and the Governments of the World.

Mr. Henry W. Fisher of Perth Amboy gave a talk on Esperanto before the Rotary Club of that city, telling of its simplicity of construction, the advantages it possesses for the business man and the scope of its development throughout the world. He showed a variety of books, magazines, pamphlets, etc., and pre-

sented to each person a copy of Dr. Lowell's "Esperanto for Beginners" and a Key to Esperanto. The talk was so well received that he was invited to speak before the Kiwanis Club later.

Stanford University, California, has established a class in Esperanto, taught by Mr. B. E. Meyers, with about a dozen enrolled.

Gesinjeroj Blackstone, "vagante tra la mondo," were recently in San Antonio, Texas, where Robert Blackstone spoke on Esperanto to the Bezkar County Radio Association of radio amateurs. They were surprised at its simplicity and one listener exclaimed: "We must learn Esperanto—it is our duty as radio enthusiasts to help spread international understanding."

Last summer several American Esperantists were in Europe, and whether they attended the Geneva Congress or not, every

A Member in the Far North
Peter T. Wynants, Nome, Alaska

one of them must have interested his fellow-voyagers during the sea trip. Orders for books and literature have come from quite a number who write that their desire to study Esperanto came from hearing talks on ship-board.

As an explanation of the various versions of an Associated

Press report from Paris that the International Spiritualists Congress had decided on Esperanto as the official tongue for all spirits, we quote the following from *La Movado*:

"Ĉe la internacia Kongreso de la Spiritistoj okazinta en Paris, estis decidata, ke en la 'Domo de la Spiritistoj,' en Paris, estos malfermata kurso de Esperanto, kaj ke la komunikaĵoj al la ĝenerala sekretario, devenantaj de landoj, kie oni ne parolas unu el la kvar ĉefaj lingvoj europaj, devos esti redaktataj en Esperanto."

Peter T. Wyants, of Alaska, whose picture appears in his winter costume, has long been an enthusiastic Esperantist and member of E. A. N. A., and has bought books and magazines for many to whom he has talked about Esperanto. A letter to him at Nome would be a good bit of Esperantism that would be appreciated.

Mrs. Morris and the International Auxiliary Language Association

When Mrs. Dave Hennen Morris came to Boston early in November and addressed a gathering that was represented largely by her personal friends she made what we, in the language of the street, call a "hit." Bishop Lawrence who introduced her, and who is one of her best friends, virtually said at the end of the meeting "Almost thou persuadest me to be an Esperantist."

She spoke interestingly, informingly, eloquently, charmingly; and all that seemed needed as a follow-up was to announce that a class would begin tomorrow, in order to have at least a dozen of the seventy-five or more who were present become at once students of Esperanto.

Mrs. Morris sees the international language movement in the large. She happens to be an Esperantist and to speak this language with ease, and to make her illustrations in terms of Esperanto. She attended the Geneva Congress last summer, but laid emphasis on the fact that she succeeded in having a special group meeting at which Ido, and at least one other international language besides Esperanto, were represented. It is her aim, and of course the aim of the International Auxiliary Language Association, for which she is chiefly responsible, to have the League of Nations or whatever we may call the "powers-that-be" recognize the imperative need for an international language.

It is quite evident that Mrs. Morris believes it would be worth while for Esperanto to be accepted provisionally, with the understanding that the reformers and advocates of other idioms should at once present their cause. Those of us who have been long devoted to Esperanto and who are at all liberal minded would readily admit that however satisfactory Esperanto is to us individually we should be reconciled to have some changes if a great world council thought them imperative. Even though etymologically, as well as sentimentally, the supersigns mean a great deal to us, if the world of printers said the supersigns must come off in order to expedite publication, we might not feel like refusing.

Perhaps the most striking remark that Mrs. Morris made was to the effect that something like a thousand bills of lading a day are now made with Esperanto translation in France on account of a ruling of the Paris Chamber of Commerce. We hope soon to print a facsimile of one of these bills of lading in *Amerika Esperantisto*.

Some Esperantists were present at this meeting: Mr. Payson, Miss Butman, Miss Meriam, Professor Lambert and Mr. Lee, while of particular significance was the presence of our guest from Japan, S-ro Osaka, until recently the editor of *Revue Orientale*. Also Dr. Koopman came from Providence to represent Ido and show us what it sounds like. Several illustrations were given of what Esperanto sounds like, and when we adjourned for afternoon tea the atmosphere was full of international language sentiment.

Professor Lambert as well as Mrs. Morris spoke the next evening at the house of Mr. Richard H. Dana in Cambridge. It was professors' night, and perhaps the most significant of those present was Manley O. Hudson, Professor of International Law at the Harvard Law School. He is chairman of the Foreign Policy Association in Boston and spends his summer at the League of Nations headquarters. His growing belief in the need of international language is of decided interest to us. With him also came Miss L. Weiss, Managing editor of *L'Europe Nouvelle*.

As a result of these meetings and of the classes now going on in Boston we feel there is a decided awakening in this part of the country in favor of the international auxiliary language. There is definite hope that Mrs. Morris will again come to Boston this season and follow up the good impression that she has made.

G. W. L.

FIRST COURSE IN ESPERANTO

Note: These elementary lessons, started in the September number, are compiled after the so-called "direct" method, discarding translations as much as possible, and thus teaching to think directly in the language itself. This is the best way to avoid that which especially renders a beginner in a new language unintelligible, namely the unconscious literal incorporation into the new language of the idioms of his mother-tongue. The course will proceed entirely in Esperanto, utilizing at first the many roots and formations that are common to English and Esperanto. An Esperanto-English key to roots **not immediately intelligible** will be furnished in small type at the end of the monthly installment **following** that in which such respective roots appear. Thus there will always be a month in which the student's mind can train itself to determine the meaning of any strange looking root, if at all possible, from the context.

LECIONO VI.

Adverboj.

Estas du klasoj de adverboj en Esperanto: naturaj kaj derivitaj.

1. La naturaj adverboj specialan signon ne havas. Ekzemploj estas **jes, ne, nur, tre**.

2. La signo de la derivitaj adverboj estas **-e**. Ekzemple: **oft-e** (derivita el adjektivo **oft-a**).

1. Adverboj el Adjektivoj.

Obstina—obstine. Pala—pale. Sincera—sincere.

Obstine la generalo defendas la citadelon. La torĉo flamas pale. La studento sincere admiras la profesoron. La direktoro de la teatro adoras blinde la primadonon de la trupo. Aleksandro lernas diligente. La muskoloj de l'atleto estas ekstreme elastaj. La despoto turmentas kruele la martirojn. Universale la praktikaj personoj uzas Esperanton. Ĝi progresas vaste tra la landoj. La oratoro pozitive deklaras, ke la kandidato estas honesta. Honestaj kandidatoj laboras honeste. Tre kompetente la ekspertoj decifras la manuskripton. Ĉu la lingvo internacia estas simpla? Certe, ĝi estas simpla. Furioze la tigro atakas la turistojn. La paciento longe suferas, sed estas tre pacienca. "Paciento" ne estas "pacienca." "Paciento" estas konkreta substantivo, sed "pacienca" estas substantivo abstrakta. La Providenco ekzistas eterne. La aktoro dancas elegante. La aŭtoro sendas leterojn al la ministro anonime. Fanatike la falsa profeto proklamas la religion en la lando. La brava kardinalo konstante riskas ekskomunikon. La princo formale akceptas la ambasadoron en la palaco. Modeste la generalo akceptas la medalon pro la sukcesa batalo kontraŭ la turkoj. Riĉe la duko rekompencas la eminentan artiston. La korespondanto uzas la verbon "helpi" transitive, sed la verbo "helpi" en Esperanto ordinare ne estas transitiva. Ordinare aperas kun ĝi la prepozicio "al." Ekzemple, "la servanto helpas al la mastro." La teorio de la profesoro

estas absolute absurda. Absurde li ĝi-n asertas. La ŝtat-sekretario oficiale proklamas, ke la lando estas neŭtrala. La lampo flamas blue. Moderne la radio estas tre populara. Noble serene la heroo ignoras la atakojn de la publiko. Relative la plano estas perfekta, sed ne absolute. Ĝi perfekte sufiĉas por la cirkonstancoj. Ĝi estas sufiĉa en la cirkonstancoj. Ĝi estas sufiĉe perfekta. La portreto estas strange simila al la onklo de Ernesto. La statuo en la parko same strange similas al lia onklo. La metodo de propagando (propaganda metodo) de la prezidanto de l'asocio radikale diferencas de la metodo de la vicprezidanto. La metodo de unu estas sentimentala, la metodo de l'alía estas praktika. La metodon de unu la publiko rigardas indiferente, sed la metodon de l'alía la publiko admiras kaj ĝi la publikon interesas. La vicprezidanto propagandas inteligente, dum la alía nur gaje kaj frivole amuzas.

2. Adverboj kaj Substantivoj.

Danĝero—danĝere. Kuraĝo—kuraĝe. Letero—letere.

En batalo estas danĝero. Batalo estas danĝera. La batalo rezultas danĝere por la armeo de la kronprinco. La heroo havas kuraĝon. La heroo estas kuraĝa. La heroo batalas kuraĝe. Aleksandro korespondas letere kaj poŝtkarte kun Ernesto, kiu estas en Afriko. La dokumento estas historie aŭtentika. La mastro de la hotelo (hotelmastro) deziras ĝojon al la turistoj en ilia ekskurso. Li estas ĝoja, ke ili planas la ekskurson. Ĝoje ili komencas la ekskurson. Karaktere la tajloro estas honesta, sed li ne laboras diligente. La blinda artisto fingre tuŝas la statueton. La duko persone vizitas la violiniston. La volumo estas ducent-paĝe longa. La kastelo estas solida kiel roko (roke solida). Opinie de (laŭ la opinio de) la profesoro la studento progresas rapide en liaj studoj. New York estas komerce prospera. La Sekretario de l'Internaj Aferoj (Interno) estas ministro. La vicprezidanto estas interne de la Senat-ĉambro. Ĉu certe? Jes. li certe estas interne. La manuskripto de la kandidato al la ekzameno estas gramatike korekta, sed stile ĝi ne estas eleganta. Ekzemple li uzas la verbon "servi" transitive, dum ordinaro ĝi aperas netransitive (kun *al*). La serĝento servas al la oficiro. La oatoro pozas teatre, sed la publiko lin ne aplaŭdas. Diplomato kontraktas diplomate. La generalo estas fizike kolosa. Somere la vetero estas varma, vintre ĝi estas frosta. La polico energie arestas la nihilistojn. Religie la turkoj estas Mohametanoj, politike ili estas respublikanoj. La apostolo estas anĝelo pura (pura kiel anĝelo). La letero estas telegrame konciza. La advokato pravas la faktojn dokumente. La propagando de la societo estas sistema. Ĝi propagandas sisteme. Eksperimente la kemiisto (kemiisto) determinas la konsiston de la substanco. Entusiasme la klaso aplaŭdas la profesoron. La bandito estas tigre

kruela. La tigro estas instinkte kruela. Plezure (kun plezuro) la kandidato akceptas la elekton. Paŭlo studas konsciencen. La muziko de la virtuoza estas najtingale melodio. La lando estas kontinente vasta. Literature la lingvo latina estas tre riĉa. La besto estas mule obstina. Adverbo derivita e substantivo sufiĉe ofte havas la sencon "simile al—."

3. Adverboj el Verboj kaj el aliaj vortoj.

Rajdas—rajde. Laboras—labore. Atakas—atake. Defendas—defende. Komencas—komence. Finas—fine. Murmuras—murmure. Salutas—salute. Intencas—intence. Riproĉas—riproĉe. Admiras—admire. Dependas—depende. Telefonas—telefone. Turmentas—turmente. Obeas—obee. Surprizas—surprize. Rezultas—rezulte. Jes—jese. Ne—nee. Apud—apude. Kun—kune.

La turisto rajdas sur mulo. La turisto komencas la ekskurson aŭtomobile, sed finas ĝin rajde. Sukceso en la propagando rezultas nur labore. Atake la generalo estas kuraĝa, sed ne defende. Komence la afero estas simpla, sed fine ĝi estas komplikita. La servanto murmuras kontraŭ la mastro. Murmure li laboras. Aleksandro salutas Petron. Li salute krias al li: "Halo!" Ĉu la bandito intencas konfesi pri la krimo (konfesi la krimon)? Ne, li intence ne konfesas la krimon. La princo riproĉas la ambasadoron pro la fiasko pri la konferenco. Li riproĉe deklaras, ke li (la ambasadoro) estas perfida. Admire la profesoro rigardas la studenton. La sukceso de Esperanto dependas de ĝiaj propagandistoj. La internaciaj rilatoj progresas aŭ ne depende de la sukceso de Esperanto. La sekretario informas la membrojn telefone pri la kongreso. La konscienco turmentas la falsan profeton. Turmente li suferas pro liaj krimoj. La armeo obeas al la diktatoro. Obee al li ĝi invadas la teritoriojn de la republikoj. La studento estas surprize sukcesa (surprize sukcesas) en la studoj. Rezulte de la konferenco la aferoj de la firmo ricevas la helpon de la trusto. Bombarde la generalo kaptas la citadelon. La orienta lando profite eksportas silkon, kaj a lando okcidenta ĝin profite importas. La duko honore akceptas la ministron en la palaco. La profesoro prezentas la aferon al la klaso tre interese. Heroon karakterizas kuraĝo. En la batalo la kolonelo estas karakterize kuraĝa. En freŝa artikolo la aŭtoro ofende atakas la konservativan partion. Ernesto karesas la katon. En longa letero la filantropo karesas konsolas la viktimojn de la katastrofo. Kompare kun la lingvoj naciaj la lingvo internacia, Esperanto, estas tre simpla. La profesoro demandas la klason: "Ĉu arseniko estas elemento?" La klaso respondas: "Jes." La klaso respondis jese. La profesoro demandas la klason: "Ĉu akvo estas elemento?" La klaso respondas nee. Apud la kastelo estas parko. Estas kastelo en la distrikto; apude estas parko. La sekretario

vizitas la agenton kune kun la prezidanto. En Esperanto la adverbo aperas tre kaj tre ofte, kompare kum en la lingvoj naciaj.

Questions.

1. What two classes of adverbs in Esperanto?
2. How do natural adverbs end?
3. What is the single ending of all derived adverbs (formed from other words)? (Cp. the derivative ending *-ly* in English—e. g. rapid (adjective), rapid-ly (adverb).)
4. What is the position of adverbs in a sentence?
5. From what parts of speech may adverbs be derived in Esperanto?
6. How much do they use adverbs in Esperanto,—more or less than in English?
7. Can you tell from the context the meaning of the following (more or less foreign) words, introduced in this lesson? (Key next month, but we hope it will prove superfluous.)

Adjektivo: alia.

Persona pronomo: ili. Poseda pronomo: ili-a.

Verboj: **demandi**: respondi.

Prepozicioj: tra, kontraŭ, pri.

Konjunkcioj: ke, dum, kiel.

ENGLISH KEY TO LESSONS IV AND V.

Printempo (Fr. printemps), spring; **akvo** (cp. aquatic), water; **eklezio** (cp. ecclesiastic), church (organization not building); **vokalo** (cp. vocalic), vowel; **punkto** (cp. puncture), point; **Norda**, north; **suda**, south; **orienta**, east; **okcidenta**, west; **rekta**, direct, straight. **Se**—if, **aŭ**—or, **ĉar**—for (because), **kiu-j**—who, **pro**—because of, **post**—after, behind (rarely in the second sense), **da**—of (after nouns of measure).

Owing to lack of space the "Krestomatio Class" is deferred to the January Issue.

ANEKDOTO

Estis malpermesite al eta Joĉjo ke li restu ĉe la lerneja ludokampo post la lernhoroj finiĝis.

"Vi devas nepre rapidi hejmen," diris la patro: "Se ne—Vi kompreneblas!"

Joĉjo komprenis.

Tamen venis tago en kiu li forgesis la ordonon kaj li malfruis je preskaŭ unu horo, kaj estis malpura kaj tre laca.

"Nul!" diris la patro kolere, "Ĉu vi ne promesis al mi ke vi ne plu restos for vespere, ludante?"

"Jes patro," malfiere respondis Joĉjo.

"Ĉu mi ne promesis al vi batadon se vi ne tenus vian promeson?"

"Jes, patro," diris Joĉjo. "Tamen, ĉar mi ne tenis mian promeson mi pardonos al vi la maltenadon de via."

Nekonatulo.

MALAGRABLA NOVAĴO POR LA PATRO.

Oni rakontas ke dum la lastatempa barakto en Kanado kontraŭ alkoholo, estis aranĝita parado de infanoj el la urbaj lernejoj. Post la parado aperis filo de konata komerculo en la oficejo de tiu ĉi.

"Nu!" diris la patro, "Kio altiras vin en la urbon nuntempe?"

"Mi ĵus venis el la parado," diris la filo.

"Kia parado?" demandis la patro, kiu ne sin informigis pri la afero.

"Efektive mi ne scias kion ĝi koncernas" respondis la knabeto, "tamen mi portis grandan anoncon."

"Ha!" diris la patro, ĉar tio povus doni indikon pri la kaŭzo de la parado. Tial li demandis, "kion diras la anonco?"

"Ĝi estas granda kartono kaj diras, 'Suojn mi neniam havas. Mia patro estas drinkulo'."

LA RUZA EDZINO.

S-ino A: Kion vi donacis al via edzo okaze de lia nomfesto?

S-ino B: Cent cigarojn.

S-ino A: Ne kredeble, nun en tiuj tempoj, kiam ĉio kostas tiom da mono. Kiom vi pagis por ili?

S-ino B: Neniom. Dum la lastaj monatoj mi ŝtelis al li ĉiutage unu aŭ du el lia skatolo, kaj li tion ne rimarkis. Nun li ĝojegas pri mia atentemo, ĉar mi donacis precipe tiun specon, kiun li plej ŝatas!

El Heroldo de Esperanto laŭ Prager Abendblatt.

DEZIRAS KORESPONDI

S-ro Clymans, instruisto, Kloosterstr. 54, Eeckeren (Antverpeno), Belgio. PK.

S-ro Josef Lavicka, Pardubice, Ĉeĥoslovakio. Pl. L.

S-ro Luigi Topi, Via F Bandiera 1, Spezia, Italio. Pl. L.

S-ro F. Curto Baste, 36 Xifre Str., Barcelona, Hispanio. Pl.

F-ino Lussi Valkovskaja, Socialistiĉeskaja 198, Bobruisk Min. gub. Ruslando.

S-ro Ernst Parthum, Friedhosstrasso 24, Hohenstein-Erbsa, Germanio.

STRIKE WHILE THE IRON IS HOT—A CLASS THEN AND THERE
BOOKS and PROPAGANDA Material of all kinds are on sale at The ESPERANTO OFFICE

Drop us a postcard asking for a catalog

THE ESPERANTO OFFICE, 507 Pierce Building, Copley Square, Boston 17, Mass., U.S.A.

ISOLATED STUDENTS!

The editor of *Amerika Esperantisto*, formerly chairman of examinations of E. A. N. A. offers

A PRACTICAL CORRESPONDENCE COURSE in ESPERANTO

in three terms of fifteen lessons each.

This course is guaranteed to prepare one for the advanced examination of E. A. N. A. and give one a thoro working knowledge of the language.

Instruction is individual, and in case of failure to pass the E. A. N. A. advanced examination upon completion of the course free coaching will be given until the student passes.

Payment is required in advance, but a student may stop work at any time, and fees will be refunded covering the uncompleted portion of the course.

Price of lessons (including constant individual instruction), per term, \$15 (in advance).

Entire course (three terms, in advance) \$40.

Special Elementary Course.

Those following the Elementary Lessons now running in *Amerika Esperantisto* may receive individual instruction and examination upon these lessons, with guarantee to prepare the student to pass the preliminary examination of E. A. N. A., at the special price of \$5 per term of ten lessons (in advance). Payment subject to refund pro tanto if work discontinued.

Herbert M. Scott, A. K. of E. A. N. A.,
Moundsville, W. Va.

Save Money on Your PERIODICAL SUBSCRIPTIONS

Lowest Club Rates on Your List.
We make a Specialty of furnishing
Magazines of all kinds wherever published, to subscribers anywhere.

Send us your Magazine orders for
Quotation

THE PALMER CO.
120 Boylston St. Boston, Mass.

TUCKER TEACHERS' AGENCY, Inc.

120 Boylston Street
Rooms 516-517-518-519
Boston, Mass.

ADVERTISE IN ENGLISH — AND IN ESPERANTO

Reklamoj \$20. po pago—¼ pagaĵ aŭ pli—10 numeroj sen ŝanĝo \$150. Perantoj skribu, pri rabato.

STUDY ESPERANTO

ESPERANTO HAS THE ENDORSEMENT OF EVERY
REASONABLE INVESTIGATOR

as the one PRACTICAL auxiliary language

Recognized and in use as such since the World War by:

The International Red Cross
The World Union of International Associations
The French and Italian Associations for the Advancement of Science
The French Academy of Sciences
The International Women's Suffrage Alliance
The International Peace Bureau
The International Labor Office
The World Union of Women
The Catholic International League of Youth
The Young Men's Christian Association
The International Bureau of Freemasons
The International Fairs of Leipzig, Frankfort, Lyons, Paris, Basle,
Padua, Lisbon, Barcelona, Bratislau, Bordeaux, Vienna, Reichenburg,
Malmoe, and Helsingfors
The Centennial Exposition of Brazil
The Paris Chamber of Commerce
and dozens of other organizations

UNANIMOUSLY ENDORSED BY LEAGUE OF NATIONS ASSEMBLY
By vote of September 21, 1922

HESITATE NO LONGER

ELEMENTARY and ADVANCED

CLASSES FOR STUDY OF THE LANGUAGE

are now just forming in all the principal cities of
NORTH AMERICA

and courses by correspondence may be arranged for anywhere

(If you lack details as to local courses write today to)

The Central Office of the Esperanto Association of North America
507 Pierce Bldg., Copley Sq., Boston 17, Mass., Hdqrs. for information & supplies